

Barnefordeling i rettsapparatet

Knut Rønbeck

Psykologisk institutt, Universitetet i Oslo

De fleste saker lar seg løse når rettsprosessen legger vekt på hvordan foreldrene kan bidra til at barna skal få det godt med dem som mor og far.

Knut Rønbeck forsvarte 10. oktober 2008 avhandlingen *Konflikt og forsoning – en evalueringsundersøkelse* for ph.d.-graden ved Universitetet i Oslo

Rønbeck har evaluert prosjektet «Konflikt og forsoning» ved Indre Follo tingrett. Prosjektet var modell for nye behandlingsregler i saker etter barneloven, og siktemålet er at foreldre i konflikt om barna sine gjennom hjelp fra sine advokater, en sakkyndig og dommeren skal finne løsninger som gir grunnlag for at saken kan forlikes. Dette er i motsetning til en ordinær prosess hvor målet gjennom en konkurransepreget bevisførsel er å kåre en vinner og utpeke en taper.

I alt har 109 barnefordelingssaker inngått i forsøksprosjektet. Gjennom prosjektets arbeidsform har det vist seg mulig å finne løsninger foreldrene kunne enes om, i fire av fem saker. En statistisk analyse viser at metoden som ble utviklet i Follo, er anvendbar på tvers av ulike konstellasjoner av forhold knyttet til foreldrene, deres relasjonshistorier og forhold ved barna. Når rettsprosessens fokus skifter fra konflikt, konkurranse og posisjonsmarkeringer til hvordan foreldrene skal kunne håndtere sine konflikter forstått som problemer de har felles og som de må løse hvis barna skal få det godt med dem som mor og far, lar de fleste saker seg løse i minnelighet. For å få dette til er det av vesentlig betydning at foreldrene opplever en disiplinerende struktur, og at det som gis oppmerksomhet, er hvilken omsorgsorganisering det aktuelle barnet er best tjent med.

Ved å legge vekt på spørsmål knyttet til omsorgsorganisering skapes det rom for at løsningene av de aktuelle spørsmålene kan utgjøre en felles agenda. I avhandlingen er fremgangsmåter og begrunnelsen for disse drøftet inngående, særlig med vekt på hvorledes de profesjonelle rolleutøverne, dommer, advokater og sakkyndige psykologer, bør bekle sine roller. Evalueringen er lagt opp som en skrittvis prosess, og resultatene oppsummeres i en punktvis modell for organiseringen av rettsprosessen i barnefordelingssakene. Som et siste skritt i evalueringen ble konflikt- og forsoningsmodellen prøvd ut på saker etter barnevernloven. Resultatet gir støtte til en antakelse om at metoden er anvendbar også i slike saker.

Kontakt knut.ronbeck@psykologi.uio.no